

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/ Calificarea	Istorie
1.7 Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Introducere în teoria istoriei						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Augusta Costiuc Radosav						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Dr. Augusta Costiuc Radosav						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	89				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, a terminologiei și a principalelor direcții de evoluție ale teoriei istoriei • Utilizarea corectă a conceptelor însușite în comunicarea scrisă și orală • Dezvoltarea competențelor de reflecție și de analiză critică a surselor referitoare la teoria istoriei
Competențe transversale	• Capacitatea de a înțelege și respecta diversitatea și multiculturalitatea • Dezvoltarea capacităților de comunicare scrisă și orală • Abilitatea de a gândi critic

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul de teoria istoriei și curente istoriografice contemporane, predat în ultimul semestru al ciclului de studii, oferă absolvenților de istorie familiarizarea cu aspecte ale gândirii și teoriei istoriei din sec. XIX – XX.
7.2 Obiective specifice	În cadrul cursului sunt analizate cele mai inovative abordări privind reconstrucția narativă a trecutului, „noua istorie” culturală, „noua istorie” politică, „noua istorie” intelectuală. Plasată la intersecția dintre istoriografie și filosofia istoriei, teoria istoriei se concentrează asupra evoluției gândirii istorice din epoca contemporană, pe un itinerar ce punctează marile teorii și paradigme ale cunoașterii din domeniul științelor sociale. Fundamentarea teoretică și modelele interpretative oferite de cursul de teoria istoriei absolvenților în istorie conturează reperele autorefecției istoricului asupra meseriei de istoric și asupra condiției scrisului istoric în lumea contemporană.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive: terminologie; definiții, tipuri de “teorii ale istoriei”; conceptul de “istorie”; cunoașterea istorică și particularitățile sale; funcții ale scrisului istoric	prelegere	
2. Secolele XVIII-lea și al XIX-lea și filosofia istoriei: filosofie și istorie; limbă și epistemologie istorică; istorie nemijlocită; istorie reflectată; istorie filosofică	prelegere	
3. Filosofia analitică a istoriei: legile generale în istorie; explicația științifică în istorie; teoria explicației; teoria înțelegerii	prelegere	

4-5. Filosofia narativă a istoriei: încadrare terminologică; orientări în spațiul anglo-saxon; orientări în spațiul francez; “explicația narativă”; “propoziția narativă”; “poetica” scrisului istoric; “efectul de real”	prelegere	
6-7. Filosofia narativă a istoriei: “Linguistic turn” și istoria; subiect, povestire, eveniment, document, intrigă, tramă narativă, protocoale lingvistice în scrisul istoric; nivel metaistoric al scrisului istoric; “efecte explicative”, structura metaistorică a conștiinței istorice	prelegere	
8-9. “Timpul trecut” ca obiect al istoriografiei și teoriei istoriei între sfârșitul secolului al XIX-lea și a doua jumătate a secolului al XX-lea: delimitarea dintre trecut și prezent; distanțarea dintre trecut și prezent; inteligibilitatea și sensul trecutului istoric; “viitorul-trecut” sau “viitorul-în-trecut”; timpul experienței trăite; adevăr și reprezentare în scrisul istoric	prelegere	
10-11. “Timpul trecut” ca obiect al istoriografiei și teoriei istoriei la sfârșitul secolului al XX-lea: “prezentismul”; istorie și memorie; memoria traumatică; ”istoria care nu trece”; “limitele reprezentării”	prelegere	
12. Noua istorie culturală: istoria mentalităților; antropologia istorică; microistoria; istoria intelectuală; ”noua istorie culturală”; ”reprezentări”	prelegere	

Bibliografie recomandată:

1. *A Companion to the Philosophy of History*, ed. Aviezer Tucker, New Jersey, Wiley-Blackwell, 2009.
2. KOSELLECK, Reinhart, *Conceptul de istorie*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2005.
3. CARR, Edward H., *What Is History*, London, University of Cambridge Press, 1961.
4. BURKE, Peter, *Istorie și teorie socială*, București, Humanitas, 1999.
5. VEYNE, Paul, *Cum se scrie istoria*, București, Ed. Meridiane, 2005.
6. WHITE, Hayden, *Metahistory. The Historical Imagination in Nineteenth-Century Europe*, Baltimore, Johns Hopkins University, 1973.
7. WILSON, N. J., *History in Crisis*, New York, Pearson International, 2014.
8. CHARTIER, R., *Lumea ca reprezentare. Istoria între certitudini și neliniște*, București, România Press, 2010.
9. RICOEUR, Paul, *Memorie, istorie, uitare*, Timișoara, Amarcord, 2007.
10. TOPOLSKI, J., *Metodologia istoriei*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1987.

11. ZEMON DAVIS, Natalie, <i>Ficțiunea în documentele de arhivă</i> , București, Nemira, 2003. 12. XENOPOL, A. D., <i>Scrieri sociale și filosofice</i> , București, Ed. Științifică, 1967 13. IORGA, N., <i>Generalități cu privire la studiile istorice</i> , București, [s.n.], 1944. 14. PÂRVAN, V., <i>Scrieri</i> , București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1981. 15. LUPAȘ, I., <i>Scrieri alese</i> , Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1967.		
8.2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Conceptul de istorie: istorie-realitate, istorie-cunoaștere, discurs istoric	Dezbateri, lectură, analiză de text.	
2. Condiția contemporană a scrisului istoric: turnura lingvistică, istoria culturală, deconstructivismul istoric, istorie și memorie	Dezbateri, lectură, analiză de text.	
3. De la teoria istoriei la metoda critică: metode de stabilire a faptelor istorice, explicația în istorie, narațiunea istorică și ficțiunea epică, inferențe antifactuale și contrafactuale	Dezbateri, lectură, analiză de text.	
4. De la epistemologia istoriei la ontologia istoriei: repere în teoria și gândirea istorică din România	Dezbateri, lectură, analiză de text.	
Bibliografie recomandată seminar: Koselleck, R., <i>Conceptul de istorie</i> , Iași, Ed. Univ. "Al. Ioan Cuza", 2005 Carr, E. H., <i>What Is History</i> , London, Penguin Books, 1990 Burke, Peter, <i>Istorie și teorie socială</i> , București, Humanitas, 1999, p. 9-23. Veyne P., <i>Writing History</i> , Middletown, Wesleyan University Press, 1971, p. 1-14, p. 263-289. Veyne P., <i>Cum se scrie istoria</i> , București, Ed. Meridiane, 1999, p. 9-23, p. 195-227. Hegel, G. F., <i>Prelegeri de filosofie istoriei</i> , București, Ed. Academiei RSR, 1968, p. 1-12. Ricoeur, P., <i>Memorie, istorie, uitare</i> , Timișoara, Ed. Amarcord, 2007, p. 37-62, p. 286-337, p. 450-466. Zemon Davis, N., <i>Ficțiunea în documentele de arhivă</i> , București, Nemira, 2003, 7-53. Ferguson, N., <i>Istorie virtuală. Evoluții alternative, ipoteze contrafactuale</i> , Iași, Polirom, 2013, p. 1-64, p. 267-275. <i>Evoluția gândirii istorice românești</i> , Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1970, p. 240-254. <i>Istoriografia românească</i> , coord. Doru Radosav, București : Editura Academiei Române : Univers Enciclopedic Gold, 2019		

1. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina își construiește modelul de analiză și de dezbateri pe principalele lucrări de referință referitoare la teoria istoriei - Disciplina are rolul de a forma abilități de comunicare și competențe necesare analizei și reacției critice.
--

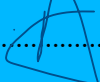
2. Evaluare

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Însușirea informațiilor aferente tematicii predate și capacitatea de a le analiza, contextualiza și evalua critic	Scris	70%
10.5. Seminar/ laborator	Prezentare de seminar; participarea activă la dezbateri, discuții, cunoașterea noțiunilor și a ideilor conținute în textele istorice analizate	Oral	30%
10.6. Standard minim de performanță			
• Nota 5 la examenul scris. • Prezentarea la examen este condiționată de prezența la curs și seminar și de redactarea unei lucrări de seminar. •			

Data completării:

....12.11.2024....

Semnătura titularului de curs:

.....

Semnătura titularului de seminar:

.....

Data avizării în catedră

.... 19.09.2024.....

Semnătura Șefului de departament/ catedră

